

Korleis er biblioteket integrert i det pedagogiske arbeidet på skulen?

I ein modell den svenske skulebibliotekforskarer Louise Limberg har utforma (1990, etter Loertscher, 1988) får ho fram ulike nivå skulebibliotek kan fungere på. Målet er å gjere skuleleiarar, lærarar og skulebibliotekarar bevisste på korleis skulebiblioteket på eigen skule fungerer og slik gi retning til arbeidet med å integrere biblioteket i undervisninga. Modellen er vidareutvikla i boka *Opplevelse, oppdagelse, opplysning* av Trude Hoel, Elisabeth Tallaksen Rafste og Tove Pemmer Sætre (2008). Det følgjande er eit utdrag frå denne boka, s. 53-54.

Nivå 1: Biblioteket som lagerlokale

Biblioteket er i liten grad involvert i undervisningen og har ingen plass i den lokale læreplanen. Det har en person som ser etter det, og kan brukes av den som kan finne fram på egen hånd.

Nivå 2: Sporadisk bruk av biblioteket

Noe opplæring i bruk av biblioteket gis til elevene, og biblioteket brukes av og til for å finne svar på spørsmål i undervisningen og til å låne fritidslitteratur. Brukeropplæringen kan være nedfelt i enkelte fags årsplaner, men bruken av skolebiblioteket er ikke nedfelt i den lokale læreplanen. Bruken blir derfor individualisert til den enkelte lærer, ikke en del av læreplanen og skolens system.

Nivå 3: Strukturert planlegging

Skolebiblioteket er integrert i undervisningen og i årsplanene til ett eller flere lærerteam. Det er tatt i bruk som hjelpemiddel i en problemorientert undervisning. Lærere og skolebibliotekar samarbeider. Skolebiblioteket utgjør et redskap for elevenes læring.

Nivå 4: Pedagogisk utviklingsarbeid

Skolebibliotekaren er en del av skolens pedagogiske personale og inngår på lik linje med lærer i dialog og samspill om utviklingsarbeid eller andre forandringer, f.eks. utvikling av lokale læreplaner. De bidrar med sin spesialkunnskap om bibliotek, litteratur og informasjonskompetanse. For at skolebiblioteket skal kunne fungere på dette nivået, trengs det sterk støtte fra skoleledelsen, men også fra hele personalet; som en del av deres handlingsrepertoar (jf. Overland, 2006). Skolebiblioteket er inkludert i de lokale læreplanene på systemnivå. Det betyr at det ikke er opp til den enkelte lærer å integrere skolebiblioteket, dvs. gjøre det til en del av undervisningsopplegget; det er inkludert i skolens strategi- eller handlingsplan for læring og utvikling.

Referansar:

Hoel, T., E.T. Rafste & T.P. Sætre (2008). *Opplevelse, oppdagelse, opplysning. Fagbok om skolebibliotek*. Oslo: Biblioteksentralen

Limberg, L. (1990). *Skolebibliotek för kunskap och skapande*. Stockholm: Skolöverstyrelsen Utbildningsforlaget.

Loertscher, D. (1988). *Taxonomies of the school library media program*. Englewood, CO: Libraries Unlimited.

Overland, B. (2006). Arbeid med læreplanen som prosess i skolen, I: H. Bjørnsrud & L. Monsen (Red.), *Utdanning for utvikling av skolen* (s. 94-120). Oslo: Gyldendal